

Työeläkelaitoksille

OSA-AIKAELÄKKEEN VAIKUTUKSET ILMOITUSLIIKENTEeseen

Osa-aikaeläke aiheuttaa muutoksia Eläketurvakeskuksen eläketapahtuma-, vireilläololo- ja työsuhderekistereihin liittyvään ilmoitusliikenteeseen.

Osa-aikaeläkkeen tunnus Eläketurvakeskuksen eläketapahtuma- ja vireilläolorekistereissä on 1. Eläketapahtumailmoitukset annetaan soveltuvin osin muita eläkelajeja koskevien ilmoitusohjeiden mukaisesti. Osa-aikaeläkkeen erityisluonteesta johtuen eräiden eläketapahtumakortin ruutujen tietosisältö kuitenkin poikkeaa muista eläkkeistä.

Osa-aikaeläkkeen alkamisen jälkeen jatkuva TEL- YEL- tai MYEL-suhde katsotaan aina uudeksi työ- tai yrittäjäsuhteeksi. Vanhemmilla ikäluokilla tällaisen työsuhteen eläkepalkkaa korotetaan. Näillä muutoksilla on vaikutuksia työsuhderekisteriin annettaviin ilmoituksiin.

Eläketurvakeskuksen rekistereihin perustuvaan ansio- valvontaan osa-aikaeläkkeen saajat liitetään samoin säännöin kuin työttömyyseläkkeen saajat.

Yksityiskohtaiset ilmoitusohjeet ovat liitteenä.

ELÄKETURVAKESKUS

Matti K... *...*

LIITE 1 Eläketapahtuma- ja vireilläolorekisteriin liittyvät ilmoitukset

LIITE 2 Työsuhderekisteriin liittyvät ilmoitukset

20.10.1986

1

ELÄKETAPAHTUMA- JA VIREILLÄOLOREKISTERIIN LIITTYVÄT ILMOITUKSET

1. Ilmoitus eläkehakemuksen vireilletulosta

Lomake, jolla eläkelaitos ilmoittaa Eläketurvakeskusselle hakemuksen vireilletulosta (ETK 3300), uusitaan. Eläkelajin ilmoittamista varten lomakkeen kohtaan 63 lisätään ruutu sekä osa-aikaeläkkeelle että yksilölliselle varhaiseläkkeelle.

Rintamaveteraanien varhaiseläkkettä koskevan hakemuksen vireilletulosta ilmoitettaessa on ruutuun 19 (tiedustelun tunnus) merkittävä "RIVE", kuten nykyisinkin.

Uusittu lomake saadaan käyttöön marraskuun alussa. Vanhoja lomakkeita voi edelleen käyttää, kun otteita pyydetään selvittelyä varten tai kun eläkelaji on muu kuin yksilöllinen varhaiseläke tai osa-aikaeläke.

Kun hakemuksen vireilletulosta ilmoitetaan magneettinauhalla, käytetään osa-aikaeläkkeen eläkelajina tunnusta 1.

2. Eläketapahtumailmoitukset

Osa-aikaeläkkeen tunnus on 1 (eläkelaji eläketapahtumakortin ruudussa 63).

Eläketapahtumailmoitukset osa-aikaeläkkeestä annetaan ja eläketapahtumakortti täytetään pääosin muita eläkelajeja koskevia ohjeita noudattaen.

Seuraavissa kappaleissa 2.1. - 2.6. käsitellään tarkemmin vain niitä eläketapahtumakortin ruutuja ja tietoja, jotka osa-aikaeläkkeessä poikkeavat muista eläkkeistä.

2.1. Osa-aikaeläkkeen myöntäminen ja määrän muutos

Ruutu 71 (vähentämätön eläke)

Ruutuun merkitään TEL 5 c §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti laskettu eläkkeen määrä, silloin kun se on suurempi kuin osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä (75 % karttuneesta eläkkeestä). Myönnettävä, enimmäismäärään rajoitettu osa-aikaeläke ilmoitetaan ruudussa 69.

Ruutu 72 (yhteensovitus)

Ruudun ensimmäiseen osaan merkitään tunnus 1, jos osa-aikaeläke on rajoitettu 75 %:iin karttuneesta eläkkeestä. Muulloin merkitään tunnus 0.

20.10.1986

2

Ruutu 73 (yhteensovitusperuste)

Ruutuun merkitään TEL 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu, osa-aikaeläkettä edeltänyt vakiintunut ansiotulo. Jos eläkkeensaaja on ollut samanaikaisesti useammassa ansiotyössä, merkitään ruutuun TEL 4 §:n 3 momentissa tarkoitettujen töiden yhteenlaskettu ansiotulo.

Vakiintuneen ansiotulon perään merkitään tunnus A, jos osa-aikaeläkkeen aikainen todellinen ansiotulo on pienempi kuin se ansiotulo, joka on otettu huomioon osa-aikaeläkkeen perusteena olevaa ansionalenemaa määrättäessä (hakija on vähentänyt myös sellaista ansiotyötä, jonka perusteella osa-aikaeläkettä ei myönnetä).

Ruutu 75 (eläkelait)

Ruutuun merkitään niiden lakien tunnukset, joiden nojalla osa-aikaeläke myönnetään.

Esimerkkejä: 1) Henkilö on toiminut maatalousyrittäjänä ja ollut samanaikaisesti LEL-töissä. Osa-aikaeläkkeen saamiseksi henkilö on lopettanut tai vähentänyt LEL-töitä, MYEL-toiminta jatkuu entisellään. Eläkelait = L. 2) Henkilö on toiminut yrittäjänä ja ollut samanaikaisesti TEL-työsuhteessa. Osa-aikaeläkkeen saamiseksi henkilö on vähentänyt YEL-toimintansa puoleen tai lopettanut sen kokonaan ja lisäksi siirtynyt osa-aikaiseen TEL-työhön. Eläkelait = TY. 3) Henkilö on toiminut maatalousyrittäjänä ja ollut samanaikaisesti TEL-työsuhteessa. Osa-aikaeläkkeen saamiseksi henkilö lopettaa MYEL-toiminnan, TEL-työsuhte jatkuu sellaisenaan. Eläkelait = M.

Ruutu 74 (eläkkeen osat)

Jos osa-aikaeläke on myönnetty useamman lain nojalla, eläke jaetaan lakiosiin. Kutakin ruudussa 75 ilmoitettua lakia vastaava osa eläkkeestä merkitään sille varattuun osaruutuun. Lakiosat saadaan jakamalla eläke (ruudussa 69) osiin osa-aikaeläkkeen perusteena olevien eri lakien mukaisten ansionalenemien suhteessa.

Esimerkki: Henkilö on samanaikaisesti TEL- ja LEL-töissä. Ansiotasot TEL-työssä muuttuu osa-aikaeläkkeen alkaessa 5000 mk:sta 2000 mk:aan ja LEL-työssä 4000 mk:sta 2000 mk:aan. Osa-aikaeläke, 1760 mk, myönnetään TEL:n ja LEL:n nojalla. Eläkkeen TEL-osa on 1056 mk (3/5) ja LEL-osa on 704 mk (2/5).

Muut ruudut

Ruutuun 65 (myöntöperuste) merkitään tunnus 1. Ruutuun 67 (eläkeikä) merkitään aina 65. Ruutuja 68 (lapsiko-

20.10.1986

3

rotus) ja 84 (työttömyys) ei täytetä. Ruutu 82 (maksun alkaminen) on täytettävä, jos eläkelaitos on saanut Kelalta regressi-ilmoituksen ja pyytänyt takautuvan eläkkeen maksamista itselleen. Ruutuun 83 merkitään eläketapahtuma eli päivä, jolloin kaikki eläkkeen saamista koskevat edellytykset ovat täyttyneet. Jos eläke alkaa 1.1.1987, merkitään eläketapahtumapäiväksi 31.12.1986.

2.2. Osa-aikaeläkehakemuksen hylkääminen

Osa-aikaeläkehakemuksen hylkäämisestä ilmoitettaessa käytetään ruudussa 64 seuraavia tunnuksia:

- OH = hakijalla ei ole eläkelakien alaisia työsuhteita
- OM = hakija on liian nuori tai hakijalle on myönnetty osa-aikaeläkkeen estävä eläke. Tämä tunnus merkitään myös silloin, kun mikään jäljempänä mainituista syistä ei tule kysymykseen
- OA = hakijalla ei ole oikeutta tulevaan aikaan
- OB = hakija ei ole ollut eläkkeen alkamista edeltäneiden 18 kuukauden aikana 12 kuukautta kokoaikaisessa ansiotyössä tai eläkettä ei ole karttunut 15 kalenterivuoden aikana vähintään 5 vuodelta
- OL = hakijan jäljellä oleva työaika tai ansiotulo ei yllä laissa säädettyyn määrään (ansiotulo alle 35 % vakiintuneesta tasosta tai työaika alle 16 tuntia viikossa). Tätä syytä käytetään myös silloin, kun ansiot tai YEL- tai MYEL-työtulo jää alle rajamäärän
- ON = hakijan työaika ja/tai ansiotulo ei ole vähentynyt lain edellyttämällä tavalla (osa-aikatyön ansio yli 70 % vakiintuneesta ansiotasosta, työaika yli 28 tuntia viikossa tai työajan vähentyminen poikkeaa olennaisesti ansiotulon vähennyksestä)

Jos hakemuksen hylkäämiselle on useita perusteita, eläketapahtumakortilla ilmoitettava syy määräytyy yllä olevan luettelon mukaisessa järjestyksessä.

2.3. Osa-aikaeläkkeen päättyminen

Osa-aikaeläkettä maksanut eläkelaitos antaa eläkkeen päätymisestä ilmoituksen aina, kun eläke päättyy ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt 65 vuotta. Etk päättää osa-aikaeläkkeet rekisterissään automaattisesti 65 vuoden iän täyttämiseen.

20.10.1986

4

Päättymissy ilmoitetaan seuraavilla tunnuksilla:

- 1 = TEL 4 f §:n 2 - 7 kohdassa mainitut eläkkeen saamisen edellytykset eivät enää täyty tai osa-aikaeläkkeen saajalle on myönnetty muu kuin etk-järjestelmän eläke (esim. julkisen sektorin vanhuuseläke)
- 3 = osa-aikaeläkkeen saajalle on suoraan sen jatkoksi myönnetty työkyvyttömyyseläke tai rintamaveteraanien varhaiseläke etk-järjestelmästä
- 5 = osa-aikaeläkkeen saajalle on myönnetty etk-järjestelmän vanhuuseläke alennetusta eläkeiästä tai varhennettuna.

Jos muu eläke myönnetään samalle ajalle, jolta on maksettu osa-aikaeläkettä, maksettu osa-aikaeläke oteaan huomioon uuden eläkkeen osasuorituksena. Tällöin osa-aikaeläkkeen päättymisajaksi merkitään muun eläkkeen alkamiskausi, vaikka sitä olisi maksettu pitempäänkin.

Jos osa-aikaeläkkeen suorittaminen TEL 17 a §:n 2 momentin mukaisesti keskeytetään, siitä annetaan keskeytys-ilmoitus (asia = 4).

2.4. Muun eläkkeen myöntäminen osa-aikaeläkkeen jatkoksi

Osa-aikaeläkkeen saajalle myönnettävästä muusta eläkkeestä ilmoitetaan uutena eläkkeenä, vaikka sama laitos myöntää sen suoraan osa-aikaeläkkeen jatkoksi. Asiaksi merkitään tunnus 1 ja alkuperäiseksi alkamisajaksi uuden eläkkeen alkamisaika (ei osa-aikaeläkkeen alkamisaika).

Uutena eläkkeenä ilmoitetaan myös osa-aikaeläkkeen saajalle sen jatkoksi 65 vuoden iästä myönnettävästä vanhuuseläkkeestä.

2.5. Osa-aikaeläkkeen muuttaminen samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi

Jos osa-aikaeläkkeen saaja 65 vuotta täytettyään jatkaa osa-aikatyötä, eläkelaitos muuttaa osa-aikaeläkkeen samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi.

Vanhuuseläkkeestä ilmoitetaan uutena eläkkeenä, jolloin asiaksi merkitään tunnus 1 ja alkuperäiseksi alkamisajaksi vanhuuseläkkeen alkamisaika. Ratkaisuksi merkitään 1D. Muilta osin ilmoitus tehdään kuten vanhuuseläkkeestä yleensä. On siis huomattava, että ruutujen 71, 72, 73, 74 ja 75 sisältö muuttuu osa-aikaeläkeilmoitukseen verrattuna.

20.10.1986

5

Osa-aikaeläkkeen suuruisen vanhuuseläkkeen lakiosat ilmoitetaan ruudussa 74. Lakiosat saadaan jakamalla maksettava eläke 65 vuoden ikään mennessä karttuneiden eri lakien mukaisten eläkkeen osien suhteessa. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon edelleen jatkuvan TEL-työsuhteen perusteella karttunutta eläkettä. Eläkkeen osia laskettaessa otetaan huomioon työttömyysoikeus ja mahdollinen lapsikorotus. Lakiosia määrättäessä huomioon otetut eläkelait merkitään ruutuun 75.

Ruudun 89 (perusmäärä) toiseen osaan merkitään se vanhuuseläkkeen perusmäärän osa, jota ei vielä makseta. Se on 65 vuoden iästä alkavan vanhuuseläkkeen perusmäärän (yhteensovitettu, lapsikorottamaton karttunut eläke) ja maksettavan, osa-aikaeläkkeen suuruisen vanhuuseläkkeen erotus. Huomattakoon, että perusmäärää laskettaessa otetaan huomioon kaikki eläkkeeseen oikeuttavat työsuhteet, myös edelleen jatkuva TEL-työsuhte. Perusmäärä saattaa siis erota edellä selostetusta lakiosia laskettaessa käytettävästä vanhuuseläkkeen määrästä.

2.6. Vanhuuseläkkeen lykkääntyneen osan lisääminen osa-aikatyön päättyessä

Kun osa-aikatyö päättyy, ryhdytään vanhuuseläkkeen lykkääntyneeseen osaan maksamaan korotettuna. Vanhuuseläkkeeseen annetaan tällöin muutosilmoitus, jossa asia = 2 ja ratkaisu = 1. Koska maksettavassa eläkkeessä on lykkäyskorotusta, on myös perusmäärä ruudun 89 ensimmäisessä osassa aina ilmoitettava.

3. Vanhuuseläkkeen ennakkolaskenta ja vanhuuseläkkeen ennakoilmoitus

Etk toimittaa eläkelaitoksille vanhuuseläkkeen ennakkolaskentapyyntöjä kaikista osa-aikaeläkkeen saajista. Näille otetaan käyttöön oma laskentapyyntöjen ryhmätunnus, EV. Pyyntö annetaan eläkelaitokselle, joka maksaa osa-aikaeläkettä.

Eläkelaitos antaa ennakoilmoituksen (9-ilmoitus) vanhuuseläkkeestä voimassaolovien ohjeiden mukaisesti. Se siis annetaan viimeistään kuusi viikkoa ennen osa-aikaeläkkeen saajan 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua, jollei ilmoitusta vanhuuseläkkeen alkamisesta tai osa-aikaeläkkeen muuttumisesta vanhuuseläkkeeksi ole silloin vielä annettu.

Osa-aikaeläkkeen saaja voi hakea Kelasta varhennettua vanhuuseläkettä. Tällöin Kela pyytää työeläkelaitokselta tiedon ns. ennakoidusta eläkkeestä (ilmoitusohjeet yleiskirjeessä 40/85). Osa-aikaeläkkeen saajan ennakoituna eläkkeenä ilmoitetaan sen vanhuuseläkkeen,

20.10.1986

6

jonka henkilö saisi 65 vuoden iässä, ja osa-aikaeläkkeen erotus.

4. Eläkkeensaajien valvonta

Osa-aikaeläkkeen saajalle myönnetystä eläkkeestä (esim. julkisen sektorin vanhuuseläke) eläkelaitos saa automaattisesti ilmoituksen eläketapahtumarekisterioteella.

Osa-aikaeläkkeen saajan työsuhdetietojen muutoksista Etk ilmoittaa eläkkeen maksajalle työsuhderekisterioteella. Ote annetaan välittömästi rekisterikirjauksen jälkeen samoin kuin työttömyyseläkkeensaajien valvontaa varten.

Tiedot annetaan työsuhteen ja yrittäjäjakson alkamisesta ja päättymisestä sekä työttömyyspäivistä, joilta on maksettu ansioon suhteutettua päivärahaa. LEL-ansioiden kirjauksista Etk ei anna automaattisesti ilmoitusta, jos eläkkeen on myöntänyt LEL työeläkekassa tai eläkkeessä on LEL-osa. Näissä tapauksissa eläkelaitoksen on tarvittaessa itse pyydettävä rekisteriote.

20.10.1986

1

TYÖSUHDEREKISTERIIN LIITTYVÄT ILMOITUKSET

1. Työsuhdekortilla tehtävät ilmoitukset työsuhderekisteriin

Osa-aikaeläkkeen alkamiseen päättyvän työsuhteen (TEL) tai yrittäjätoiminnan (MYEL ja YEL) päättymissyysksi merkitään H.

Osa-aikatyönä jatkuva entinen tai aivan uusi ansiotoiminta kirjataan rekisteriin uutena työsuhteena ja uutena yrittäjätoimintana. Alkamissyysksi kirjataan tällöin H. Alkamissyyn käyttö koskee myös erillistä 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeistä LEL-vapaakirjailmoitusta.

Eläkepalkkorotuksen hyväkseen saavien ikäluokkien (TEL 7 \$, LEL 5 \$, MYEL 8 \$ ja YEL 7 \$) vapaakirjoissa eläkepalkka ilmoitetaan työsuhderekisteriin kerrointa käyttämättä, mutta ansaittu eläke ilmoitetaan kertomella korotettuun eläkepalkkaan perustuvana.

2. Osa-aikaeläkkeen kanssa rinnakkaisista työsuhteista ilmoittaminen

Osa-aikaeläkkeen myöntävä eläkelaitos ilmoittaa myönöstä niille eläkelaitoksille, joissa vakuutettu jatkuva TEL-, YEL- tai MYEL-suhde on katkaistava osa-aikaeläkkeen alkamiseen. Ilmoitus tehdään lomakkeella ETK 3115.

Etk ilmoittaa osa-aikaeläkkeen kanssa rinnakkaisesta työ- tai yrittäjäsuhteesta, johon ei ole ilmoitettu alkamisyyksi H:ta, kyseisen suhteen vakuuttaneelle eläkelaitokselle. Ilmoitukset annetaan rinnakkaisten eläke- ja aktiiviaikojen listalla omana ryhmänään. Tällaisiin suhteisiin on alkamisyyksi muutettava tunnus H. Ikäluokkakorotukseen oikeutetuille työntekijöille ja yrittäjille on vapaakirjan arvo ilmoitettava korotettuna, kuten edellä kohdassa 5.1. on selostettu.

3. Osa-aikaeläkkeen aikaiset työsuhteet työsuhderekisteriotteella

Osa-aikaeläkkeen aikaisen työsuhteen, yrittäjäjakson tai erillisen vanhuuseläkejakson tietojen yhteyteen kirjoitetaan Etk:n rekisteriotteelle huomautus, jos ansaitun eläkkeen määrä on laskettu ja ilmoitettu korotettuna. Ellei siis osa-aikaeläkkeen kanssa rinnakkaiseen työsuhteeseen liity huomautusta, ansaittu eläke on vielä korottamatta.

Jos henkilöllä on osa-aikaeläkkeen aikaisia LEL-ansioita ennen 63 vuoden iän täyttämivuoden loppua, Etk:n työsuhderekisteriotteella ilmoitetaan eläkkeeseen

20.10.1986

2

oikeuttavien LEL-ansioiden summa sekä ikäluokkaker-
toimella korotettuna että ilman korotusta. Rekisteri-
otteelle lasketussa LEL:n ansaitun eläkkeen määrässä
tällaiset ansiot on otettu huomioon korotettuina.